

Sygn. akt V KK 89/20

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **D. D.**

skazanego z art. 280 § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 maja 2020 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 21 października 2019 r., sygn. akt IV Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 29 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K (...),

na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

1. oddala kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;

2. zwalnia skazanego od kosztów postępowania kasacyjnego, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

D. D. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 24 października 2017 roku w S., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z A. O. używając wobec P. B. gróźb bezprawnych pozbawienia życia i przemocy polegającej na zadawaniu uderzeń pięściami i drewnianą kolbą od wiatrówki po głowie, zażądali wydania nieokreślonej kwoty pieniędzy w celu jej przywłaszczenia, lecz zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na postawę pokrzywdzonego, przy czym spowodowali nadto u pokrzywdzonego obrażenia ciała

w postaci obustronnego złamania żuchwy z przemieszczeniem, czym narazili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo doznania ciężkiego uszczerbku za zdrowiu z art. 156 § 1 k.k., przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym w warunkach art. 64 §1 k.k. i w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 15-16 maja 2011 r., 13-14 czerwca 2011 r., oraz 01 lutego 2013 r., do 27 marca 2014 r., oraz w okresie od 10.02.2017 r. do 14.06.2017 r., kary ponad roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 28.03.2012 r., sygn. II K (...), za umyślne przestępstwo podobne z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 222 § 1 kk w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in., tj. o czyn z art. 13 § I k.k. w zw. z art. 280 § I k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;

2. w dniu 24 października 2017 roku w S. , woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z A. O. przemocą wdarł się do mieszkania socjalnego przy ul. W. lokal (...) zajmowanego przez P. B. , tj. o czyn z art. 193 k.k.;

3. w dniu 06 listopada 2017 roku w S., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z A. O. , używając wobec R. M. gróźb bezprawnych pozbawienia życia zabrali mu w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 100 zł, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazanym w warunkach art. 64§ 1 kk i w ciągu 5 lat po odbyciu w okresie od 15-16 maja 2011r., 13-14 czerwca 2011r., oraz 01 lutego 2013r., do 27 marca2014r. oraz w okresie od 10.02.2017r. do 14.06.2017r., kary ponad roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sadu Rejonowego w S. z dnia 28.03.2012r., sygn. II K (...), za umyślne przestępstwo podobne z art. 224 § 2 k.k. w zb. z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in., tj. o czyn z art. 280 § I k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2019 r., Sąd Rejonowy w S. , sygn. akt II K (...), uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt. I aktu oskarżenia z tym ustaleniem, że oskarżony zadawał uderzenia między innymi nieustalonym przedmiotem po głowie stanowiącego przestępstwo z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 280 § I k.k. w zb. z art. 158§ 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 14 §1 k.k. w zw. z art. 280 §1 k.k. art. 11 § 3 k.k., art. 64 § 2 k.k. wymierzył mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto uznał

oskarżonego za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt. II aktu oskarżenia z tym ustaleniem, że oskarżony dopuścił się tego czynu w ciągu pięciu lat po odbyciu w okresie od 10.05.2016 r. do 10.02.2017 r. kary powyżej 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem SR w S. z dnia 30.06.2015r., sygn. akt VII K (...), między innymi za czyn podobny z art. 193 k.k. w zw. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k. stanowiącego przestępstwo z art. 193 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie powołanego przepisu wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt. III aktu oskarżenia stanowiącego przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to na podstawie powołanego przepisu wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 85 §1 k.k., art. 86 §1 k.k. jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i orzekł wobec oskarżonego karę łączną w wymiarze 5 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonych D. D. i A. O. zadośćuczynienie w kwocie po 5.000 złotych na rzecz pokrzywdzonego P. B. , a na rzecz pokrzywdzonego R. M. solidarny obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę 100,00 złotych.

Przedmiotowym wyrokiem skazana została także A. O.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez oskarżoną A. O. i obrońcę oskarżonego Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 21 października 2019 r., sygn. akt IV Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił orzeczenie o karze łącznej wobec D. D. w pkt. II części dyspozytywnej, ustalił, że czyn opisany w pkt. II części wstępnej stanowi czyn współukarany uprzedni w stosunku do czynu opisanego w pkt. I części wstępnej, ustalił, że czyny opisane w pkt. I i III części wstępnej zostały popełnione przez oskarżonego D. D. w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k. w miejsce przyjętej kwalifikacji z art. 64 § 2 k.k., a nadto, że czyny te stanowiły ciąg przestępstw opisany w art. 91 § 1 k.k. i za te czyny na podstawie art. 280 §1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 3 lat pozbawienia wolności. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego, który zarzucił:

1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte rozpoznanie zarzutów apelacji oraz nierozpoznanie w ogóle podniesionego zarzutu w

przedmiocie naruszenia przepisów prawa procesowego mającego wpływ na treść orzeczenia tj. art. 4 k.p.k. i art. 5 § 1 i § 2 k.p.k. wyrażające się w naruszeniu zasady obiektywizmu oraz zasady domniemania niewinności, poprzez przyjęcie, iż skazany uderzał pokrzywdzonego nieustalonym przedmiotem po głowie, w sytuacji, gdy żaden z materialnych dowodów zebranych w sprawie (zabezpieczonych przez organy ścigania) nie daje podstawy do przyjęcia takich twierdzeń za zasadne, a także sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób nie spełniający wymogów przewidzianych w art. 457 § 3 k.p.k., tj. niepodanie przez Sąd Odwoławczy czym się kierował uznając zarzuty apelacyjne za niezasadne;

2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. polegające na bezkrytycznym zaakceptowaniu przez Sąd Odwoławczy zasadności oddalenia wniosku dowodowego o ponowne przesłuchanie pokrzywdzonego P. B. w obecności psychologa/ psychiatry, w okolicznościach w których przeprowadzenie tego dowodu było dopuszczalne, a wniosek ten nie zmierzał w sposób oczywisty do przedłużenia postępowania;
3. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. polegające na bezkrytycznym zaakceptowaniu przez Sąd Odwoławczy zasadności oddalenia wniosku dowodowego o ponowne przesłuchanie I. G. na okoliczność posiadanej przez nią wiedzy odnoszącej się do zarzucanego skazanemu czynu z dnia 24 października 2018 r., polegającego na uderzaniu pokrzywdzonego P. B. drewnianym przedmiotem w sytuacji, gdy ani uderzenie pokrzywdzonego drewnianym przedmiotem, ani fakt „napaści” na pokrzywdzonego nie znajdują uzasadnienia w zgromadzonym materiale dowodowym, w okolicznościach w których przeprowadzenie tego dowodu było dopuszczalne, a wniosek ten nie zmierzał w sposób oczywisty do przedłużenia postępowania.

Stawiając powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania. Nadto skarżący wniósł o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia w całości.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Rejonowej w S. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego D. D. okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym o jakim mowa w art. 535 § 3 k.p.k., co uzasadniało jej oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron.

Postępowanie sądowe w sprawie niniejszej nie jest obarczone żadnymi uchybieniami określonymi w art. 439 k.p.k., jak również innymi, które należałoby zakwalifikować jako rażące naruszenie prawa mogące mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Takie tylko bowiem stwierdzenie rażącego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, zgodnie z treścią art. 523 § 1 k.p.k., może spowodować wzruszenie prawomocnego wyroku w drodze nadzwyczajnego środka odwoławczego jakim jest kasacja.

Wśród podniesionych w kasacji przez obrońcę skazanego zarzutów obraży prawa procesowego jako pierwszy został sformułowany zarzut naruszenia przepisu art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte rozpoznanie zarzutów apelacji oraz nierozpoznanie w ogóle podniesionego zarzutu w przedmiocie naruszenia przepisów prawa procesowego mającego wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4 k.p.k. i art. 5 § 1 i § 2 k.p.k. Zarzut ten jest całkowicie chybiony, albowiem stwierdzić należy, że wbrew stanowisku skarżącego Sąd odwoławczy stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał, dlaczego uznał zarzuty podniesione w tym zakresie w apelacji za niezasadne. Na stronie 6-ej pisemnych motywów wyroku Sąd Okręgowy odniósł się do wyjaśnień oskarżonego w zakresie czynu popełnionego na szkodę R. M. i wskazał, że twierdzeniom D. D. przeczyły *a limine* zeznania pokrzywdzonego, jak i świadków A. R. i A. S., a przede wszystkim wyjaśnienia współoskarżonej A. O.. W sposób rzeczowy i przekonujący Sąd Okręgowy wykazał także, że nie sposób podzielić twierdzeń skarżącego odnośnie wersji oskarżonego w zakresie czynu popełnionego na szkodę P. B. wskazując dlaczego i w jakim zakresie odrzucono te wyjaśnienia jako nieprzekonywujące i nie znajdujące oparcia w pozostałym materiale dowodowym (zob. s. 6-8 uzasadnienia SO).

Jako oczywiście bezzasadne jawią się również zarzuty z pkt b oraz pkt c kasacji, w którym obrońca powołał się na rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. poprzez bezkrytyczne zaakceptowanie oddalenia

wniosku dowodowego o ponowne przesłuchanie pokrzywdzonego P. B. w obecności psychologa/psychiatry, w okolicznościach w których przeprowadzenie tego dowodu było dopuszczalne, a także bezkrytyczne zaakceptowanie oddalenia wniosku dowodowego o ponowne przesłuchanie I. G. na okoliczność posiadanej przez nią wiedzy odnoszącej się do zarzucanego skazanemu czynu z dnia 24 października 2018 r. popełnionego na szkodę P. B.. Obrońca skazanego kwestionuje postanowienia Sądu *a quo* z dnia 20 lutego 2019 r. oraz z dnia 27 marca 2019 r. oddalające, na podstawie art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., wnioski dowodowe obrońcy oskarżonego o ponowne przesłuchanie pokrzywdzonego P. B. i świadka I. G. na okoliczności zdarzenia objętego zarzutem z pkt I aktu oskarżenia (zob. postanowienia SR z k. 800, tom IV oraz z k. 840, tom V). Obrońca oskarżonego jako argument przemawiający za zasadnością przeprowadzenia dowodu z przesłuchania P. B. podniósł, że „według wiedzy oskarżonego D. D. P. B. został pobity i mógł doznać urazu mającego istotne znaczenie dla oceny relacji P. B.” (wniosek dowodowy - k. 837, tom V).

Z ustaleń Sądu wynika zaś, że pokrzywdzony doznał średniego uszczerbku na zdrowiu w postaci wystąpienia naruszenia prawidłowej czynności narządu ciała, jakim jest aparat żucia (k. 364, tom II). W tym kontekście okoliczność, że uraz pokrzywdzonego mógł mieć znaczenie dla oceny relacji P. B. nie miała żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy i jak słusznie wskazał Sąd meriti zmierzała w sposób oczywisty do przedłużenia postępowania. Jako bezzasadny jawi się także zarzut bezkrytycznego zaakceptowania oddalenia wniosku dowodowego o ponowne przesłuchanie I. G. na okoliczność posiadanej przez nią wiedzy odnoszącej się do zarzucanego skazanemu czynu z dnia 24 października 2018 r. popełnionego na szkodę P. B.. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy świadek I. G. złożyła zeznania trzykrotnie, dwa razy w postępowaniu przygotowawczym, a następnie na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2018 r. Relacja ta była konsekwentna, logiczna i nie zachodziła żadna okoliczność uzasadniająca ponowne przesłuchanie tego świadka (zob. s. 7 uzasadnienia SO).

Wbrew stanowisku obrońcy zgodzić należy się z Sądami obu instancji, że istotnie wnioski dowodowe obrońcy oskarżonego zmierzały do przedłużenia postępowania. Nie było żadnych przeciwwskazań przed zgłoszeniem takich

wniosków na wcześniejszym etapie postępowania, nie zaś w ostatniej fazie procesu. Wprawdzie składanie wniosków dowodowych w końcowej części postępowania dowodowego nie jest wykluczone przez procedurę karną i niejednokrotnie jest konieczne oraz usprawiedliwione, ale musi być wówczas oceniane także przez pryzmat przepisu art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., z uwagi na obligatoryjny charakter tego przepisu. Jak podniósł Sąd Najwyższy w sprawie IV KK 481/06, stosowny wniosek dowodowy winien zostać zgłoszony niezwłocznie po zaistnieniu tego faktu, który skutkuje koniecznością przeprowadzenia określonego - zgłoszonego we wniosku - dowodu. Inaczej można zasadnie stwierdzić, że zgłoszenie wniosku dowodowego na późniejszym etapie postępowania sądowego, w sytuacji, gdy okoliczności, które uzasadniały zgłoszenie takowego wniosku istniały już wcześniej, ma na celu nieuzasadnione przedłużenie postępowania karnego (por. postanowienie SN z dnia 14 marca 2007 r., R – OSNKW 2007, poz. 624 oraz postanowienie SN z dnia 5 maja 2015 r., IV KK 304/14, OSNKW 2015, z. 10, poz. 82).

Wobec uznania kasacji za oczywiście bezzasadną, bezprzedmiotowe okazało się rozpoznanie wniosku w trybie art. 532 § 1 k.p.k. o wstrzymanie wykonania orzeczenia wobec D. D..

Z tych przyczyn, nie znajdując podstaw do uwzględnienia kasacji, Sąd Najwyższy orzekł o jej oddaleniu, jako oczywiście bezzasadnej, zwalniając skazanego na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego - wobec uznania, że uiszczenie ich byłoby dla zobowiązanego zbyt uciążliwe z uwagi na jego aktualną sytuację materialną, na którą ma także wpływ pobyt skazanego w zakładzie karnym.

W kasacji obrońca z urzędu nie wnosił o zasądzenie na jego rzecz kosztów.